

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

§ 6 Kansalliseen turvallisuuteen ja rajavalvontaan liittyvät maankäytön tavoitteet on syytä määritellä ja saattaa maankäytön suunnittelijoille/kunnille tietoon ennakkoon tarvittaessa erillisin kaavoituksen ennakkoneuvottelumenettelyin jo ennen kaavan valmisteluvaihetta. Em. tavoitteiden huomioiminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa edesauttaa sujuvaa suunnittelua.

§ 7 Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien tuotantolaitosten suunnittelulle tulee laatia selkeät ohjeet konsultointivöhykkeiden esittämiseen sekä kaavoituksen laatimiseen yleiskaava- ja asemakaavatasolla.

§ 10 yhteistyökeskustelun toistuvuuden harventaminen kerran kahdessa vuoteen voidaan pitää tavoiteltavana, viranomaisten toiminnan kustannuksia keventävänä toimenpiteenä. Tarpeeseen järjestettävät yhteistyökeskustelut tukevat kaavoitusta ja luvitusta luontevalla tavalla.

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

§ 21 Maakuntakaavan ohjaavuuden rajaaminen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin asioihin helpottaa kunnan mahdollisuuksia nopeaankin reagointiin nykyisessä maailmantilanteessa nopeasti muuttuviin maankäytön ja yhdyskuntarakenteen kehittämisen tarpeisiin.

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

§ 32 1 momentin mukaiseen täsmennykseen yleiskaavan laatimisen ja ajan tasalla pitämiseen huomoiden mitä kunnan kehitys tai alueidenkäytön ohjaustarve edellyttää, voidaan katsoa edesauttavan paremmin pienempien, väestökehitykseltään haasteellisessa asemassa olevien kuntien tarpeita.

§ 40 2 momentin mukaisen pääasiallisesti yksityisen eduksi ja vaatimuksesta ja maanomistajan tai haltijan aloitteesta laadittavan yleiskaavan aiheuttamien kustannusten periminen osaksi tai kokonaisuudessaan, sekä kunnan oikeutta määrittää perittävän maksun periaatteet, perimistavan ja perimisajan voidaan pitää oikeansuuntaisena. Yleiskaavojen laatimisen maksuperiaate muodostaa selkeän kokonaisuuden myös § 60 asemakaavan laatimisesta perittävien korvausten kanssa.

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

-

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

§ 68 Tuulivoimaloiden sijoittumisen vähimmäisetäisyyden määrittelemisen pysyvästä asutuksesta ja loma-asutuksesta uusiin, lain voimassaolon jälkeen käynnistyyiin tuulivoimaosayleiskaavahankkeisiin helpottaa tulevaisuudessa päätöksentekoa, selkeyttää suunnittelua sekä vähentää valitusperusteita. Vähimmäisetäisyyttä tulisi kuitenkin tarkastella jo toiminnassa olevien tuulivoimapuistojen vaikutusten mittauksin, sekä nykyisissä tuulivoimaosayleiskaavahankkeissa tehtyjen mallinnuksien todennettavien fyysisten vaikutusten perusteella (melu ja välke) yleisluontoisen 8 x voimalan korkeuden sijaan. Tornion kaupunki pitää sinänsä ymmärrettävänä, että tuulivoiman hyväksyttävyyttä pyritään parantamaan ja että etäisyysvaatimuksista halutaan säätää yksiselitteisesti. Ehdotetut keinot ovat kuitenkin monella tapaa ongelmallisia, eikä niistä tule säätää esitetyllä tavalla. Kansallisella tasolla kiinteä etäisyysvaatimus ajaisi tuulivoimarakentamisen entisestään pohjoista kohti estäen sen Keski-Suomessa ja Etelä-Suomessa. Sähkönkulutus painottuu etelään, joten päätös haastaisi myös sähköjärjestelmän tasapainoa. Maisemavaikutusten sisältövaatimuksen tarkennusten tulee olla selkeästi suunnittelua ohjaavaa tulkinvaraisuuksien välttämiseksi. Maisemavaikutusten arvioinnissa tulisi myös määrittää periaatteet ja ohjata ottamaan huomioon muiden lähialueiden hankkeiden yhteisvaikutukset nykyistä selkeämmin.

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Rakentamislain mukaan merkittäväksi katsottava aurinkovoimaloiden rakentamisen raja on 10 hehtaaria, joka vaatii aina aurinkovoimayleis- tai asemakaavan. Tämä ohjaus selkeyttää suunnitteluperiaatteita, mutta aurinkovoimala-alueet voivat olla kymmenien, jopa satojen

hehtaarien kokoisia, eikä niiden suunnittelu yhdyskuntien suunnitteluun tarkoitettulla asemakaavalla ole tarkoituksenmukaista. Mahdollisuus laatia suoraan rakentamista ohjaava yleiskaava aurinkovoimaloiden rakentamiselle on kannatettavaa. Aurinko- ja tuulivoimatuotantoon olennaisesti liittyvien akkuvarastojen sekä jännitteentasauksen yksiköiden selkeään kaavoitustarpeen ohjaamiseen olisi syytä tarkastella myös alueidenkäyttölain tasolla.

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

-

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

-

Kommentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

§ 100 mainittujen merkittävien rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista tulisi luoda selkeä listaus em. vaikutusten määräytymisen parametreista kaavataso huomioiden, sekä ohjeistus suunnittelijoille kaavatyön keston mahdollisen pitkittymisen ennakoinniseksi. Pykälän kolmannen momentin mukaisen riittävältä osin tehdyn käännöksen tulisi olla laajuudeltaan samantasoinen molemmiin puolin rajaa. Tässä olisi toivottavaa saada käännösvaatimusten laajuuteen periaatteiden yhteensovittamista SYKE:n ja Natursvårdsverketin kesken liiallisten kustannusten välttämiseksi.

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

-

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

-

Kommentti luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsiksi)

-

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

-

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

Tornion kaupunki huomauttaa, että lausunnon jättämisen määräajan päättymisen kaupunginhallituksen sekä viranhaltijoiden yleisen heinäkuulle sijoittuvan kesätauon aikana rajaa olennaisesti lausunnon valmisteluun ja käsittelyyn käytettävissä olevaa aikaa.

Suutarinen Kaarlo
Tornion kaupunki - Tornion kaupunginhallitus 23.6.2025 § 263